

Azərbaycanın özü qədər əbədi



Xeyirxahlıq mücəssəməsi

Tarixdə iz qoymuş böyük şəxsiyyətlər, ilk növbədə, yüksək mənəvvə dünyaları, ali bəşəri və milli ideallara, ümummilli mənafelərə bağlılıqları və birləşdirici idəyaları ilə milyonların qəlbində özləri üçün möhtəşəm abidə ucaltmışlar. Belə dühaların əbdiyyət qazanmalarının sırrını də məhz bu gerçəklilikdə axtarmaq lazım gəlir. XX əsr Azərbaycan tarixinin parlaq siması, böyük şəxsiyyəti olan Heydər Əliyevin siyasi obrası Azərbaycan xalqının dövlətçilik şüurunun, tarixin sınağından şərəflə çıxmış unikal idarəcilik məktəbinin, müasir ictimai-siyasi, fəlsəfi fikrin ən davamlı keyfiyyətlərinin canlı mənzərəsidir.

Ümmümmilli lider öten əsrin birinci yarısından etibarən öz fenomen xüsusiyyətləri ile günəş kimi parlədi. XXI əsrin astanasında əbədiyəşarlıq rəmzinə çevrilərək gələcək yüzilliklərin, minilliliklərin möhkəm bünövşələrini, sarsılmaz təmelərini yaratdı. Zərurətdən doğan bəşəri qanuna uyğunluqlar bu əbədiyəşarlığın təminatçısı, Heydər Əliyev ideyalarının ve onun dərin islahatlar strategiyasının möhtəşəm davamçısı kimi dünyaya şöhrətli siyasetçi zati-aliləri İlham Əliyevi secdi. İləhinin qanuna uyğunluq seçimində isə heç vaxt yanlışlıq olmur. Qanuna uyğunluq eله bir məfhüm mövcudluğu, eله bir təbii axar, qüvvə mövcudluğudur ki, onun qarşısında heç bir sədd, heç bir maneə tab getirə bilmir. Əslində, qanuna uyğunluqların qarşısına sədd çekməyin özü ən böyük qüsurdur və qanuna uyğunluqlara zidd getmək fəlakətlərə, eybəcerliklərə, ən müdhiş qüsurlara aparıb çıxara bilir.

Bunu hazırlıda dünyani sarsılmış er-məni terrorizminin səpdiyi zərərli və zə-hərli toxumların cüçətilərinin timsalın-də aydın görmək, dərk etmək mümkündür. Bir vaxtlar mürtəcə ideyali erməni daşnaklarının, ASALA-PKK birliliyinin suveren dövlətlərin beynəlxalq hüquq qaydaları ilə təsbitlənən sərhədlərinin təbii qanunauyğunluq meyarlarını ayaq-layıb keçərək Azərbaycan torpaqlarında töretdiyi qanlı terror aktlarının, kütłəvi qırğınların, soyqırımlarının qarşısı müd-rikk düşüncə tərzinə malik Heydər Əliyev təfəkküründən sözüllüb gələn insanse-vər ideyaların sayəsində alındı. Ulu öndər terroristlərə bəşərilik dərsi keçdi, onlara ayılıb dünyaya baxmaq, keçmiş və gələcəyi analiz-sintez süzgəcindən keçirmək informasiyasını göndərdi. Şübhəsiz ki, bütün bunların qanicən ter-roristlərə əsaslı dərəcədə təsiri oldu. Lakin qlobal problemdə çevrilmiş terro-rizmə qarşı mübarizə tədbirləri məhdud ocaqlar həddində yox, ümumdünya miqyasında bütün dövlətlər tərəfindən qarşılıqlı əlaqə formasında həyata keçirilməlidir. Belə mübarizə həm de ikiili standartlar çərçivəsində birtərəfli yox, semimi, ədalətli, demokratik, obyektiv, dünya xalqlarının milli mənafəyi nəzərə alınmaqla, sülhsevər qüvvələrin birliyi-nin istirakı ilə aparılmalıdır.

Müasir Azərbaycanın qurucusu və yaradıcısı, təşkilatçısı və aparıcı qüvvəsi olan Heydər Əliyev ideyaları ölkəmizin bütün sahələrində, o cümlədən ictimai və iqtisadi-siyasi, milli-ənənəvi və mədə-

ni-kültülevi, elmi-maarifləndirici və sosial-müdafıə sahələrində əsaslı dönüş yaranmasının başlıca istiqamətverici qüvvəsi kimi öz xoşməramlı avangardlığını hər zaman saxlamaqdır. XXI əsrin başlanğıcında Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi bölgədə və dünyada layiqli yerini tutması, regional liderliyini təmin etməsi, iqtisadi sahədə keçid dövrünü uğurla başa vuraraq, yeni dinamik inkişaf mərhələsinə qədəm qoyması məhz ümummilli lider, dünya şöhrəti ictimai-siyasi xadim Heydər Əliyevin xalqın rəyinə əsaslanmaqla ilk təməl daşlarını qoymduğu uzaq-gören siyasetin, dərin islahatlar strategiyasının neticəsidir. XX əsr Azərbaycan tarixinin fenomen şəxsiyyəti olan ulu öndər xalqı tarixən can atlığı müstəqillik idealına qovuşdurmuş, mütarəqqi ənənələr əsasında yeni dövlətçilik konsepsiyasını irəli sürmüdü. Ümummilli lider qlobal proseslər fonunda tam fərqli - xalqın demokratik idealları, milli dövlətçilik təfəkkürü ilə uzlaşan, hər bir mərhəle üçün konkret fəaliyyət prioritətləri, taktiki və strateji məqsədləri olan milli inkişaf strategiyasını irəli sürərək uğurla həyata keçirmişdir. Ümummilli lider 1993-cü il-dən dövlət-vətəndaş münasibətlərinin hüquq müstəvisində tənzimləndiyi, insan hüquq və azadlıqlarının yüksək seviyyədə qorunduğu, humanizm ideyalarının möhkəm təmələ çevrilədiyi sivil cəmiyyətin formalasdırılması, idarəciliğde demokratik ənənələrin bərqərar olması naminə misilsiz xidmetlər göstərmişdir. Dövlətçiliyin mükemmel teməl principle-rini yaradan Heydər Əliyev idarəciliğde uğurlu daxili və xarici siyaset yeritmiş, dünyanın güc sahibliyi ilə fərqlənen dövlətlərini Azərbaycanla hesablaşmaq, onun konsepsiyasına hörmətlə yanaşmaq faktı garisində qeyməsdür.

lət meyarını qorumadan güclü dövlət yaratmağın mümkünsüzlüyünü çıxışlarında hər zaman vurgulamış, vətəndaşlara göstərilən hüquqi yardımın səviyyəsinin müntəzəm surətdə artırılmasının əsas təşəbbüskarı kimi çıxış etmişdir. Ulu öndərin rəhbərliyi altında hazırlanaraq 1995-ci ilin 12 noyabrında ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlətimizin tarixində hakimiyyət bölgüsü principini, demokratik və dünyəvi dövlət quruculuğunun hüquqi əsaslarını, insan hüquq və azadlıqlarının qeydşərtsiz təmin olunmasının bünövrəsini qoymuşdur ki, bu da ölkəmizdə mövcud olan milli ideologiyanın təsir gücünün möhkəmliyinə dəlalet edən amillərdəndir. Aqillerin dediyi kimi, milli ideologiyası olmayan xalqın uğurlu gələcəyi ola bil-məz. İdeologiya hər bir xalqın milli-mənəvi varlığının ilkin əlamətlərindən olub, onun təfəkkür, adət və inanclar sisteminin məcmusu kimi özünü göstərir. Ümummilli liderin şəxsiyyət kimi böyük-lüyü həm də onun bütün idarəciliyi boyu azərbaycanlı olması ilə fəxr edib qürur duymasında, xalqın milli mənlik şüurunu, özündərk hissini, mənəvi dəyərlərə bağlılığını gücləndirmək əzmini nümayiş etdirməsində idi. Heydər Əliyevin bütün zəngin və mənali ömrü Azərbaycan üçün yaşıanmış, bu dahi şəxsiyyət həyatını Azərbaycanı və azərbaycanlılığı dünyaya tanıtmağa sərf etmişdir.

Ulu öndər müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə xalqın milli kimliyinin təcəssümü olan maddi-mənəvi mədəniyyət abidələrinin, adət-ənənə və milli ırsın qorunması, onların gənc nəslə aşilanması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirmişdir. Dahi rəhbər çıxışlarında xüsusi vurğulamışdır ki, yeni dünya nizamının, qarşısالınmaz qloballaşma prosesinin neticəsi kimi meydana çıxan sivilizasiyalararası toqquşma və ziddiyyətlər hər bir xalqın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunması məsələsini çağdaş zamanın ən aktual məsələlərindən birinə çevirmişdir. Təcrübə göstərir ki, sosial rifaha xidmet edən çoxşaxəli siyaset yürüdən, mövcud potensialı bu yönda səmərəli şəkildə səfərber edən dövlətlər milli tərəqqiyə nail olur və dünya arenasında özünəlayiq yer qazanırlar. Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən təmələnmiş, 1992-ci ilin 12 dekabr tarixində təqdim edilmişdir.

çazanımlar. Ümummilli lider Heydər Əliyev də məhz bazar iqtisadiyyatı şəraitində "sosial dövlət" konsepsiyasından çıxış edərək insan və vətəndaş mənafeyinə xidmet edən çoxşaxəli islahatlar həyata keçirmişdir. Ulu öndər azad bazar iqtisadiyyatının yeni inkişaf modelini irəli sürmüştür. Bazar münasibətləri əsasında formalaşan sosial yönümlü milli iqtisadiyyatın qurulmasını əsas strategiya kimi müəyyən edən ümummilli liderin həyata keçirdiyi sosial siyasetin iki əsas səciyyəvi cəhəti diqqəti xüsusi celb edirdi. Bunlardan birincisi sosial siyasetin dayanıqlı xarakter daşıması, ölkənin iqtisadi bazisine əsaslanması, ikincisi onun mükemməl və dünya təcrübəsində uğurla sinəqdan çıxmış normativ hüquqi bazaraya söykənməsi idi. Ulu öndər hələ ötən əsrin 70-80-ci illərində həmin siyasetin tərkib hissəsi kimi elm, təhsil və sehiyyə sistemlerinin de yüksəlişini təmin etmiş, bu sahələrin hərtərəfli inkişafı üçün dövlət səviyyesində bütün mümkün tədbirləri gercəkləşdirmişdir. Büyük rehbərlikdən yüksək dəyərlərlə ünvanlaşmışdır.

bər həmin dövrde, ilk növbədə, tibb üzrə xarici mütxəssislərin diqqətini Azərbaycana cəlb etməyə, onlarla yerli mütxəssislər arasında əlaqə yaratmağa çalışmış, bununla da tibb elmi, tibb təhsili və səhiyyə sahələrində mövcud durğunluğun aradan qaldırılmasına nail olmuşdur. Keçən əsrin 60-ci illərinin sonu, 70-ci illərinin əvvəllərindən etibarən tibb üzrə beynəlxalq qurultay, simpozium, kongres və konfransların Bakıda keçirilməsini təşkil edən Heydər Əliyev respublikamızın səhiyyə sisteminin, o cümlədən tibb elmi və tibb təhsili sahələrinin beynəlxalq miqyasına çıxmasına, dayanıqlı və sabit inkişafına əlverişli şərait yaratmışdır. Həmin illərdə Azərbaycanın səhiyyə, tibb elmi və tibb təhsili sistemlərində ölüçüyəgelməz islahatlar aparılmış, oza-mankı Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu keçmiş Sovetlər İttifaqında sayılıb-seçilən elm və təhsil məbədlerindən birinə çevrilmiş, tibbi kadrlar hazırlığında öz sözü nü demişdir. Başqa sözlə, tibbi fənlərin diplomadərək və diplomdansonrak tədrisinin, tələbələrin və məzunların peşə hazırlığının, eləcə də abituriyentlərin instituta qəbulunun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məqsadile Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda internatura kursu, hazırlıq şöbəsi, istehsalat təcrübəsi dekanlığı, daha sonralar tibbi-biologiya fakültəsi və dekanlığı, hərbi-tibb fakültəsi və dekanlığı, mətbuat və informasiya xidmeti və digər köməkçi şöbələr yaradılmışdır.

Heydər Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi illərdə onlarca gənc azərbaycanlı alimlərin müxtəlif ixtisaslar üzrə keçmiş ittifaq səviyyəsində doktoranturaya qəbul edilmişsinə də nail olmuşdu. Tibb sahəsində mütəxəssislərin yeni nəslinin nümayəndələri yetkin tədqiqatçılar kimi vətəne qayıdır fealiyyətlərini genişləndirdilər. Eyni zamanda həmin illərdə tibbin müxtəlif elmi istiqamətləri - cərrahiyyə, terapiya, mikrobiologiya, urologiya, oftalmologiya, allerqologiya və immunologiya, pediatriya, kardiologiya, onkologiya, anesteziologiya və reanimatologiya, epidemiologiya, ginekologiya, stomatologiya, morfologiya və s. üzrə beynəlxalq səviyyəli elmi-tədqiqat işləri aparılmış, alanın nəticələr dünya alımları tərəfindən yüksək dəyərləndirilmişdir.

Ulu önder o dövrde respublikanın sehiyyə sisteminin ve Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsini de diqqətde saxlamışdır. Həmin dövrde yüzlərle iri müasir sehiyyə obyekti inşa edilmiş, respublikada olan tibb müəssisələrinin yaridən çoxu yeniləşdirilmiş, elmi-tədqiqat institutları, sağlamlıq və müalicə-profilaktika müəssisələri fəaliyyətə başlamışdır. Neyrocərrahiyə Mərkəzi, Diaqnostika Mərkəzi, Toksikoloji Mərkəz, Əlliillərin Reabilitasiya Mərkəzi, Kliniki Urologiya Xəstəxanası, habelə kimya-eczacılıq zavodu və müasir profilli tibb müəssisələri açılmış, elmi-tədqiqat oftalmologiya, elmi-tədqiqat onkologiya institutları üçün müasir tipli tam təchizatlı binalar tikilmişdir. Yeni açılan tibb müəssisələrini yüksək səkkizəsişli kadrlarla təmin etmək üçün Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna tələbə qəbulu artırılmış, ucqar kənd rayonlarından gelən abituriyentlərə güzəştlər tətbiq edilməvə baslanmışdır. Bir faktı da

satırılatmaq yerine düşər ki, 1980-ci ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun 50 illik yubileyi ulu öndərin iştirakı ilə keçirilmiş, bu münasibətlə institut əməkdaşlarını bir sıra fəxri elmi adlara, dövlət təltiflərinə layiq görülmüşdür. Akademik Mustafa bəy Topçubaşovun keçmiş SSRİ-nin ən yüksək təltiflərindən olan Sosialist Əmeyi, Qəhrəmanı adına layiq görülməsi ulu öndərin səyi nəticəsində mümkün olmuşdu. Belə alimlərin əvvəl SSRİ miqyasında, sonra isə beynəlxalq miqyasda tanidlılması Azərbaycan səhiyyəsinin və tibb elminin tanılılması demək idi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 1983-cü ildə SSRİ Nazirlər Soveti sədri-nin birinci müavini təyin edilməsi onun Azərbaycan səhiyyəsinə, Azərbaycan tibb elmine, tibb təhsili sistemine diqqətini daha da artırımışdı. Ulu öndər Moskvada çalışdığı illerdə SSRİ-nin səhiyyə sahəsinə də nəzarət edir, ittifaqın yüksək rütbəli tibb alimləri, səhiyyə işçiləri ilə tez-tez görüşlər keçirirdi. Həmin görüşlərdə səhiyyədə olan problemlərin müzakirəsini aparır, onların həlli üçün çıxış yollarını peşəkarcasına göstərirdi.

Ömürümüzün ileri müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dövründə məhz bu zəngin potensiala, elmi və maddi-texniki bazaya istinad edərək səhiyyə islahatlarını da uğurla həyata keçirmişdir. 1993-cü ilin iyun ayında - mürəkkəb bir dövrde respublika rəhbərliyinə qayidian böyük rəhbər səhiyyə sistemində də mövcud problemlərin həlli istiqamətində ardıcıl islahatlar aparmışdır. Sistemə dövlət bütçəsindən ayrılan vəsaitlər tədricən artırılmış, bu sahənin fəaliyyətini tənzimləyən 10-dan çox qanun qəbul edilmiş, habelə müstəqil respublikamız bir sıra beynəlxalq konvensiyalara, sazişlərə qosularaq vətəndaşların sağlamlığının təminatı ilə bağlı üzerine mühüm öhdəliklər götürmüştür. Müstəqil Azerbaycanın ilk Konsstitusivasının 41-ci maddəsində sağlamlı-

versitetinin stomatoloji kafedraları məhz həmin klinikada yerləşir, orada ən müasir aparat və alətlərdən istifadə edilməklə, müxtəlif əməliyyatlar icra olunur. Əminliklə demək olar ki, maddi-texniki bazasına görə bu klinika MDB məkanında öncül yerlərdən birini tutur.

2003-cü ilin oktyabrında ölkəmiz üçün milli transformasiyanın zamanın çağırışlarına adekvat olan yeni dövrü başlamış, Azərbaycan öz tərəqqisinin daha sürətli mərhələsinə çıxmış, iqtisadi strukturun intensiv formallaşması prosesine start verilmişdir. Ulu önderin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin heyata keçirdiyi məqsədönlü siyaset müstəqil Azərbaycanın iqtisadi-sosial inkişafına, əhalinin sosial müdafiəsi sahəsində tarixi nailiyətlər əldə etməsinə gətirib çıxarımdır. Fəaliyyətində ənənə ilə novatorluğun, keçmişlə gələcəyin üzvi vəhdətinə nail olan cənab İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu əsas məqsəd və vəzifələr sırasında əhalinin həyat seviyyəsinin yüksələn xətt üzrə inkişaf etdirilməsi, ölkədə yoxsulluq probleminin birdefəlik həllinə nail olunması, insanların layiqli həyat tərzinin təmin edilməsi, sağlamlıqlarının qorunması prioritətlik təşkil edən məsələlərdəndir. Bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi ölkə Prezidentinin qayğısı sayəsində ölkəmizin Milli Məclisinin Səhiyyə komitəsinin, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin, eləcə də digər tibb müəssisələrinin birgə fəaliyyəti ilə yerinə yetirilir. Məhz bunun nəticəsidir ki, sürətli inkişaf hər bir ölkə vətəndaşının, ailənin həyatında özünü qabarıl şəkildə göstərir. Beynəlxlaq məqyasda da açıq etiraf olunduğu kimi, ölkəmizdə son bir neçə ilde əhalinin həyat seviyyəsi davamlı olaraq yüksəlmiş, insanların maddi gəlirləri mütəmadi artmış, sosial və digər xidmətlər esaslı kəmiyyət və keyfiyyət dəyişikliyi ilə müşayiət edilmişdir. Prezident İlham Əliyevin sosial siyasetində nəticəyə deyil, problemləri yaranan səbəblərə qarşı mübarizəyə diqqət yetirilir və bu səbəbləri aradan qaldırmaq üçün tədbirlər həyata keçirilir, müvafiq dövlət proqramları qəbul olunur. Problemləre bu cür kompleks yanaşma, onları doğuran səbəblərin aradan qaldırılması mümkün neqativ nəticələrin baş vermesinin qarşısını alır. İqtisadiyyatın sahəvi və coğrafi şaxələndirilmesi, bunların konkret dövlət proqramları ilə təminati da Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasetin vacib məqamlarındandır. Dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan vəsaitin son illər sosial müdafiə, elm, təhsil, səhiyyə və sair sahələrdə qəbul edilmiş məqsədli dövlət proqramlarının icrasına

məqsədli dövlət programlarının icrasına yönəldilməsi bunun real təsdiqidir. Ölkə rəhbərliyinin milli səhiyyə sisteminə xüsusi diqqət və qayğısı daim yaxından hiss edilir. Bu siyasetin nəticəsidir ki, son illərdə ölkəmizin bütün səhiyyə obyektlərinin, tibb elmi və tibb təhsili müəssisələrinin maddi-texniki bazası, infrastrukturunu müasirleşmiş, elmi potensialı daha da güclənmişdir. Bu istiqamətdə aparılan işlərə müvafiq olaraq cənab Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayesində 2007-ci ildə ATU-da daha bir möhtəşəm klinikanın - Onkoloji Klinikanın açılışı oldu. Bu da ölkəmizdə onkoloji xidmətin, eləcə də tibb elmi və tibb təhsilinin inkişafına güclü təkan verdi. Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin 11 sentyabr 2007-ci il tarixdə imzaladığı "Azərbaycan Tibb Universitetinin tədris-terapevtik klinikasının yaradılması haqqında" sərəncamı da dövlət başçısının təhsil və səhiyyə məsələlərinə necə böyük həssaslıqla yanaşdığını bir daha təsdiqləyir. Universitetin cəmiyyətdəki yeri ni yüksək dəyərləndirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hələ 2010-cu il aprelin 28-də "Azərbaycan Tibb Universitetinin 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" sərəncam imzalamışdır. Universitetin 80 illik yubileyi ilə əlaqədar ölkə başçısının iştirakı ilə 2010-cu ilin oktyabr ayında bu ali təhsil ocağının ən müasir standartlara cavab verən Tədris-Terapevtik Klinikasının təntənəli açılışı olmuşdur. Azərbaycan Respublikası Pre-

Cərrahiyə Klinikası da inşa olunmuş, 2013-cü il sentyabrın 12-də klinikanın təntənəli açılış mərasimi keçirilmişdir. 500 çarpayılıq Tədris-Cərrahiyə Klinikasının müasir səviyyədə inşası dövlətimizin təkcə bu ali təhsil ocağının deyil, bütövlükdə Azərbaycan Respublikasının səhiyyə sisteminin inkişafına, onun maddi-texniki bazarının möhkəmləndirilməsinə yönəldilmiş diqqət ve qayğısının əyani göstəricisidir.

dərin rəğbətlə yad edilir.

Azərbaycan Respublikasının fədakar səhiyyə sistemi işçiləri əmindirlər ki, ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoymuş milli inkişaf konsepsiyasını böyük müvəffəqiyətlə davam etdirən, onu yeni layihələrin tətbiqi və dərin islahatlar ilə daim irəliyə aparan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmiz yaxın illərdə daha böyük uğurlar qazanacaq, yenidən zirvələr fəth edəcəkdir.

*Əhliman ƏMİRASLANOV,
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin komitə sədri*